

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування приватного будинку для літніх людей
«Ти не один» у Волинській області

01.12.2025

Луцьк, 2025

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 01 грудня 2025 року групою НПМ здійснено відвідування приватного будинку для літніх людей «Ти не один» у Волинській області (далі – пансіонат, заклад, будинок), у якому здійснює господарську діяльність ФОП Дараган Роман Олексійович.

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Литвинчук Ірина Миколаївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, керівник групи;

Щесюк Оксана Вікторівна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Приватний будинок для літніх людей «Ти не один» знаходиться за адресою: вул. Івана Франка, 53 е, с. Дачне, Волинська обл., 45244.

Представник закладу – Ковалевська Руслана Володимирівна, адміністратор.

Пансіонат розміщений у пристосованому орендованому житловому триповерховому будинку з підвальним приміщенням та розрахований на одночасне перебування/проживання 40 осіб. Вхідна зона до пансіонату облаштована пандусом, що забезпечує доступ для маломобільних осіб (фото 1).

На день відвідування у пансіонаті перебувало 42 підопічних, 10 з яких ліжкові хворі.

Соціальні послуги надаються фізичною особою-підприємцем Дараганом Романом Олексійовичем (код 3023618070) (фото 2).

Згідно з Випискою з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб підприємців та громадських формувань основним видом його діяльності є КВЕД 87.30 «Надання послуг щодо догляду із забезпеченням проживання для осіб похилого віку та інвалідів».

На виконання вимог статті 15 Закону України «Про соціальні послуги» пансіонат включено до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг (рішення департаменту соціальної політики Луцької міської ради від 22.03.2024 № 2400350).

У холі наявні інформаційні стенди з інформацією про номери телефонів гарячих ліній центрів надання безоплатної правничої допомоги, психологічної допомоги та про діяльність закладу (фото 3).

Підопічні перебувають у пансіонаті на підставі заяви та Договору про надання послуг. Проживають підопічні у кімнатах від двох до п'яти осіб. Житлові кімнати обладнані меблями: ліжками, приліжковими тумбами, шафами

та стільцями, ширмами та кнопками виклику персоналу (фото 4,5). У кожній кімнаті наявний телевізор.

В пансіонаті організовано чотириразове харчування. Працівники, які залучені до робіт у харчоблоці, вчасно проходять медичні огляди, що підтверджено відповідними записами в особистих медичних книжках. Під час спілкування з підопічними нарікань на якість харчування не надходило.

Сходинки між поверхами обладнані поручнями для зручності пересування підопічних. У всіх санітарно-гігієнічних кімнатах пансіонату наявні поручні або інші пристосування (фото 6).

Загальна чисельність персоналу закладу складає 5 штатних одиниць: 4 доглядальниці, які залишаються на чергування у нічну зміну, та 1 адміністратор закладу. Персонал закладу працює на підставі укладених трудових договорів.

У всіх підопічних закладу підписані декларації з сімейними лікарями, що дає їм можливість отримувати лікарські засоби за програмою медичних гарантій на 2024 рік. В медичній частині ведеться Журнал «реєстрації випадків виявлення у підопічних тілесних ушкоджень», затверджений спільним наказом МОЗ та МВС 06.07.2016 № 612/679.

Ліки зберігаються у шафці в фойє, де є робоче місце адміністратора. З пояснень персоналу, ліки видають відповідно до записів лікуючого лікаря. У разі необхідності надання медичної допомоги, викликають невідкладну швидку допомогу. Усі працівники вчасно проходять медичні огляди, що підтверджено відповідними записами в особистих медичних книжках.

У закладі наявний договір про співпрацю від 02.01.2025 про надання медичних послуг Комунальним підприємством «Лікарня Святого Пантелеймона Ківерцівської міської ради».

У будівлі пансіонату встановлено пожежну сигналізацію згідно з Правилами пожежної безпеки в Україні, затвердженими наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417. Вогнегасники розташовано із дотриманням вимог частини 6 III Розділу Правил експлуатації та типових норм належності вогнегасників, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 15.01.2024 № 25 (фото 7).

Санітарні вузли обладнані відповідно до вимог доступності для маломобільних осіб (фото 8).

Наявна кімната ізолятора. Однак, на час відвідування використовувалась як кімната для проживання підопічної.

Під час відвідування відбулося спілкування з 5 підопічними та 4 працівниками закладу. Скарг на неналежне поводження, якість догляду та умови проживання від підопічних не надходило.

Адміністрація будинку організовує дозвілля для підопічних, забезпечуючи їх участь у святкових заходах. На свята приходять місцеві ансамблі, а також запрошуються священнослужителі для проведення релігійних обрядів.

Попереднє відвідування.

Попереднє відвідування групи НПМ було здійснено 19.08.2024.

За результатами попереднього відвідування приватного будинку для літніх людей «Ти не один» у Волинській області фізичній особі-підприємцю Дарагану Роману Олексійовичу було рекомендовано:

вжити заходи для облаштування укриття для підопічних та персоналу відповідно до вимог чинного законодавства;

розмістити вогнегасники відповідно до вимог чинного законодавства для забезпечення пожежної безпеки;

забезпечити дотримання вимог ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» для забезпечення доступності та зручності для всіх категорій осіб;

забезпечити виконання заходів індивідуальних програм реабілітації усіх осіб з інвалідністю, які мешкають в пансіонаті;

розмістити кнопки виклику персоналу в кімнатах підопічних для оперативного реагування на потреби мешканців;

виділити та облаштувати приміщення під ізолятор для дотримання карантинних умов для підопічних;

забезпечити контроль за належним зберіганням лікарських засобів відповідно до вимог законодавства та стандартів медичної практики;

забезпечити контроль за веденням і зберіганням медичної документації;

облаштувати кімнату для побачень із родичами;

дотримуватися вимог ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд»;

складати індивідуальні плани надання соціальної послуги підопічним.

У ході відвідування встановлено, що рекомендації виконанні не повному обсязі.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

1. У пансіонаті відсутня захисна споруда (укриття), яка має забезпечувати можливість безпечного перебування підопічних у разі повітряної тривоги або обстрілів, що не відповідає вимогам пункту 7 розділу XVII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198 (далі – Державний стандарт), абзацу другому підпункту 2 пункту 5 Критеріїв діяльності та Вимогам з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579.

У разі оголошення сигналу «Повітряна тривога» у регіоні, підопічні продовжують перебувати у житлових кімнатах. Не застосовується до них і

«правило двох стін», оскільки деякі не можуть самотійно без сторонньої допомоги підвестися з ліжка.

Водночас персоналу, який би міг забезпечити переміщення клієнтів у відносно безпечне місце, в будинку недостатньо. При цьому, підвальне приміщення, яке б могло бути облаштоване як укриття для отримувачів послуг та персоналу, використовується для зберігання речей.

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

2. В пансіонаті відсутні відомості про підопічних, які мають інвалідність. Відповідно, група НПМ не мала можливості з'ясувати рівень забезпечення підопічних технічними засобами реабілітації та виконання інших реабілітаційних заходів відповідно до індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (далі – ІПР).

Варто зазначити, що відповідно до статті 23 Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» ІПР особи з інвалідністю є обов'язковою для виконання органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, реабілітаційними установами, підприємствами, установами, організаціями, в яких перебуває особа з інвалідністю, незалежно від їх відомчої підпорядкованості, типу і форми власності.

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 49 Конституції України, Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»)

3. Відповідно до пункту 4 розділу II Правил зберігання та проведення контролю якості лікарських засобів у лікувально-профілактичних закладах, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16.12.2003 № 584 (далі – Правила), у приміщенні для зберігання лікарських засобів слід підтримувати температуру та вологість повітря, які відповідають вимогам пункту 7 інструкції для медичного застосування лікарського засобу.

Групою НПМ встановлено, що не здійснюється контроль за температурою і відносною вологістю повітря у приміщенні для зберігання лікарських засобів.

Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, житло (стаття 48 Конституції України).

4. Організація чотириразового харчування в закладі забезпечується власними потужностями без складання перспективного меню, що не дає змогу забезпечувати його різноманітність, розраховувати енергетичну цінність харчових продуктів, збалансованість раціону, а також враховувати вік і стан здоров'я осіб.

Також у харчоблоці пансіонату відсутня інформація щодо актуального меню для відома підопічних, що порушує вимоги до інформування споживачів про харчове забезпечення.

5. Групою НПМ встановлено, що продукти харчування у пансіонаті зберігаються в холодильнику з порушенням правил товарного сусідства та без відповідного маркування, що не відповідає вимогам статті 49 Закону «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів». Порушення правил товарного сусідства в холодильнику може призвести до перехресного забруднення, що збільшує ризик харчових отруєнь і порушує санітарні норми (фото 10).

6. Миття посуду у закладі здійснюється в зоні приготування їжі, що не відповідає вимогам належного рівня гігієни та створює ризик забруднення готових харчових продуктів, зокрема миючими засобами, що є порушенням статей 41, 42 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», що передбачає забезпечення захисту харчових продуктів від забруднень (фото 11, 12).

Порушення права на свободу та особисту недоторканність (стаття 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 29 Конституції України).

7. Згідно зі статтею 22 Закону України «Про соціальні послуги» договір про надання соціальних послуг укладається в письмовій формі між надавачем та отримувачем соціальних послуг чи його законним представником. Під час вибіркового ознайомлення з документацією пансіонату виявлено, що деякі Договори укладаються із замовниками послуг (член родини підопічного, інша особа, яка здійснює оплату послуг), що суперечить вимогам наказу Міністерства соціальної політики України від 23.12.2020 № 847, яким затверджено Типовий договір про надання соціальних послуг. При цьому, адміністрація пансіонату не вимагає від замовників послуг документів, які б надавали їм право здійснювати представництво прав та інтересів підопічних, як отримувачів соціальної послуги стаціонарного догляду відповідно до вимог статті 237 Цивільного Кодексу України. Відтак, підстави для підписання договорів третіми особами у пансіонаті відсутні.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Фізичній особі-підприємцю Дарагану Роману Олексійовичу та адміністрації приватного пансіонату вжити наступних заходів для забезпечення безпеки та комфорту підопічних та персоналу:

1.1 вжити заходи для облаштування укриття для підопічних та персоналу відповідно до вимог чинного законодавства;

1.2. забезпечити виконання заходів індивідуальних програм реабілітації усіх

осіб з інвалідністю, які мешкають в пансіонаті;

1.3.забезпечити контроль за належним зберіганням лікарських засобів відповідно до вимог законодавства та стандартів медичної практики;

1.4.забезпечити контроль за веденням і зберіганням медичної документації;

1.5.забезпечити контроль за належним зберіганням продуктів харчування та організацією харчування підопічних;

1.6. укладати договори про надання соціальних послуг з підопічними або їх законними представниками.

Керівник групи НПМ:

**Головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини**

Ірина Литвинчук

Фотоматеріали

Фото 1

Фото 2

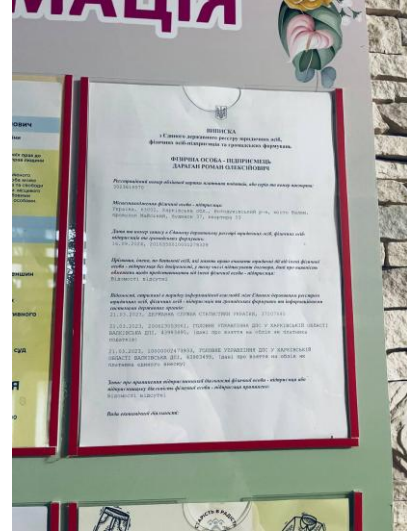

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

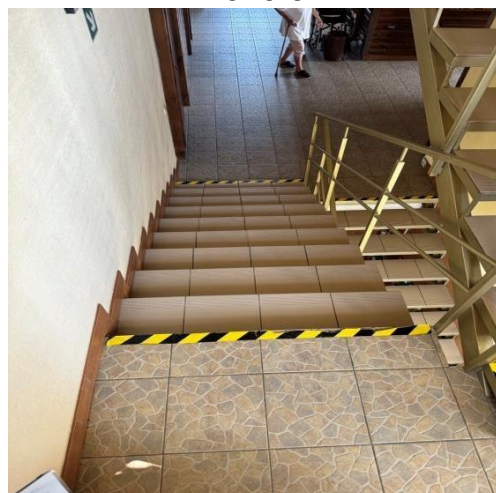

Фото 7

Фото 8

Φοτο 9

Φοτο 10

Φοτο 11

Φοτο 12

